

Mission bekæmper Forslagene ud fra den Betragtning, at de ville forhindre den i at naa til den Herskerstilling i Folkekirken, som den mener er dens Ret, og ikke vil nøjes med Mindretallets taalte Stilling, kan det let føre til, at denne Retnings Modstandere betragte Sagen paa samme Maade og maaske af den Grund søge at trumfe Forslagene igennem uden den tilbørlige Overvejelse som et Slag mod Indre-Mission, og saa vil man ved sine Adresser have opnaaet lige det modsatte af det, man ønsker. Jeg haaber imidlertid, at Folketinget hverken vil lade sig skræmme eller ophidse af disse Udtalelser fra Indre-Missions Side, men at man ganske rolig vil underkaste Forslagene en alsidig Drøftelse, for at der kan komme noget virkelig godt ud af dem baade for vort Folks og vor Folkekirkes Skyld. Forslagene ere af en saa stor Betydning, at de i høj Grad trænge til en omhyggelig Drøftelse. De ærede Medlemmer vide, at der er kommet en Adresse til den højtærede Kultusminister fra 855 Præster, der have andraget om at faa denne Sag undersøgt gennem en Kirkekommission, og at den højtærede Kirkekommission har svaret, at han ikke vil nedsætte en saadan Kommission, medmindre Rigsdagen ønsker det. Jeg kan imidlertid ikke tro, at man her i Rigsdagen ønsker en saadan Kirkekommission nedsat. Det er — saa vidt jeg kan se — ikke Kommissionsforhandling, vi trænge til i denne Sag for Tiden; vi have vistnok haft tilstrækkeligt deraf i Kommissionerne fra 1853—54 og 1868—70. Det har i hvert Fald ikke ført til noget Resultat. Det, vi trænge til, inden Rigsdagen tager sin Beslutning, er derimod en virkelig levende Drøftelse i Folket, i den offentlige Mening, og særlig ogsaa i de kirkelig interesserede Kredse, hele Landet over, for at Forslagene kunne blive alsidig belyste, saaledes at der ud af Drøftelsen kan klare sig en velbegrunnet offentlig Mening, og jeg haaber, at der maa blive Tid og Ro i Sindene til en saadan Drøftelse. Det er jo nemlig længe siden, at Folkekirken Forhold have været Genstand for en virkelig Behandling af Lovgivningsmagten, og jeg tror, at Begreberne paa dette Punkt trænge i høj Grad til at klares.

Blandt andet trænger det vistnok i høj Grad til at klares, hvad Folkekirken egentlig er, thi Meningerne derom ere meget uklare og meget forskellige. De fleste Mennesker ville vel kunne være enige om, at Folkekirken ikke falder sammen med den hellige, almindelige Kirke. Men

der er mange, for hvem det staar saaledes, at den danske Folkekirke er en Slags Underafdeling af den hellige, almindelige Kirke, og at den i hvert Fald er et aandeligt Samfund, et evangelisk-luthersk Trossamfund, og denne Betragtning kommer blandt andet frem i den Henvendelse, som Indre Mission har rettet til Biskopperne, og som slutter saaledes, at det foreliggende Forslag „med Nødvendighed maa føre til, at vor Kirke fra at være en evangelisk-luthersk Kirke bliver omdannet til en borgerlig Statsinstitution til Folkets almindelige moralske og religiøse Opdragelse.“ Jeg tror derfor, det vilde være rigtigt at se lidt paa, hvad Folkekirken er. Saa længe vi her i Landet havde den katolske Kirke, havde vi en Folkekirke, der var et af Staten uafhængigt Trossamfund. Den underholdtes økonomisk ved de Midler, som Staten eller private havde henlagt til den, men den styrede i øvrigt sine egne Sager selv, ja, undertiden styrede den jo Statens med. Det var i hvert Fald et af Staten uafhængigt Trossamfund i det hele og store. Men da Reformationen blev indført her i Landet 1536, blev dette Forhold fuldstændig forandret. Det var ikke blot en ny Lære, som blev indført, men det var en fuldstændig Forandring af de kirkelige Forhold, af Statens Forhold til Kirken, idet nemlig Staten i 1536 konfiskerede den gamle Kirkes Gods og indrettede en evangelisk-luthersk Kirke, som ikke blev et af Staten uafhængigt Trossamfund, men et af Staten ordnet og ledet Samfund, hvorved Staten sørgede for Borgernes religiøse Liv. Den evangelisk-lutherske Kirke var altsaa, — ikke, som man tidt fejlagtigt mener, fra 1849, da vi fik Grundloven —, men fra det Øjeblik, Staten paatog sig at ordne det religiøse Liv, en borgerlig Indretning i Lighed med andre Institutioner, hvorved Staten sørgede for de forskellige Sider af det aandelige Liv, saa sandt som det, der er ordnet af det borgerlige Samfund og underholdes ved det borgerlige Samfunds Midler og Love, er en borgerlig Indretning. Det er ikke noget, som Folkekirken kan blive nu. Den var det lige fra 1536, og den var det i 1849, da vi fik Grundloven. Man modtog den Gang den saakaldte evangelisk-lutherske Kirke, til hvis Underhold Staten havde henlagt en Del af den gamle katolske Kirkes konfiskerede Ejendomme, som en Kendsgerning, og besluttede for Fremtiden at understøtte den paa lignende Maade. Derfor hedder det i Grundlovens § 3: Den evangelisk-lutherske Kirke er den danske